

Evaluarea on-going a PNDR 2014-2020

Evaluarea intervențiilor privind fermele mici și dezvoltarea formelor asociative

*Conferința de evaluare la nivel național
10 iunie 2020*

Structura prezentării

I. Informații generale privind evaluarea on-going a PNDR 2014-2020

II. Evaluarea intervențiilor privind fermele mici și dezvoltarea formelor asociative

I. Informații generale privind evaluarea on-going a PNDR 2014-2020

I. Informații generale privind evaluarea on-going a PNDR 2014-2020 (1/2)

Obiective

Relevanță

- măsura în care programul este conceput în mod adecvat pentru a aborda provocările privind dezvoltarea rurală și nevoile grupurilor țintă

Eficacitate

- procedurală (proiecte contractate vs. proiecte finalizate);
- financiară (plăți efectuate vs. alocare financiară);
- fizică (valoare atinsă vs. ținte planificate - indicatori de realizare și indicatori de rezultat).

Eficiență

- cost unitar planificat pentru realizarea unui indicator de output/de rezultat vs. cost unitar real

Impact

- metode contrafactuale pentru calculul indicatorilor complementari de rezultat și a indicatorilor de impact
  - Corelarea scorului de propensiune → non-beneficiari similari cu beneficiarii PNDR
  - Diferență în diferență → variația medie a indicatorilor analizați între beneficiari și non-beneficiari

I. Informații generale privind evaluarea on-going a PNDR 2014-2020 (2/2)

Rezultate

2 studii de evaluare necesare pentru întocmirea rapoartelor anuale consolidate de implementare

- Studiul de evaluare I – RAI 2016 transmis în 2017
- Studiul de evaluare II – RAI 2018 transmis în 2019

5 studii de evaluare tematice

- Cadrul de performanță
- Zona montană
- Ferma mică și dezvoltarea formelor asociative
- Capacitatea administrativă în implementarea PNDR
- Măsurile de mediu și climă din PNDR 2014-2020

Analize anuale privind contribuția netă a intervențiilor PNDR la schimbarea valorii indicatorilor SEA și analize privind gradul de atingere a obiectivelor asociate fiecărei măsuri din PNDR

II. Evaluarea intervențiilor privind fermele mici și dezvoltarea formelor asociative

Criteria de evaluare

1 - Îmbunătățirea performanțelor generale ale exploatațiilor agricole de mici dimensiuni

2 - Creșterea orientării către piață, a oportunităților de locuri de muncă și a veniturilor exploatațiilor agricole de mici dimensiuni

3 - Asocierea micilor producători și transformarea fermelor de dimensiuni mici

4 - Structura formelor asociative

5 - Integrarea micilor producători în lanțul agroalimentar și consolidarea puterii de negociere

6 - Creșterea gradului de acces la credite și introducerea ideilor inovatoare

Abordare metodologică

Instrumente și
tehnici
cantitative și
calitative

- Analiza datelor de monitorizare
- Sondaj de opinie aplicat la nivelul beneficiarilor PNDR
- Interviuri cu reprezentanții autorităților implicate în gestionarea și implementarea programului (AM, AFIR)
- Interviuri cu intermediarii financiari (Libra Internet Bank și ProCredit Bank)
- Realizarea studiilor de caz
- Recenzia literaturii de specialitate, analiză documentară

Concluzii și recomandări

1 - Îmbunătățirea performanțelor generale ale exploatațiilor agricole de mici dimensiuni

Concluzii - PNDR a contribuit în mod pozitiv la performanța generală a fermelor mici.

- Contribuție la **creșterea vânzărilor și îmbunătățirea accesului la piață** (sM 4.1, sM 6.3);
- Contribuție la **reducerea abandonului terenurilor**, în special în zonele montane și marginale (sM 6.3);
- Stimularea dobândirii de **noi abilități și capacități** în ceea ce privește practicile de cultivare și abordările inovatoare.

Recomandări:

- *Orientarea intervențiilor către: o mai bună infrastructură și conectivitate, comercializarea producției locale, infrastructură adecvată pentru lupta împotriva secetei și schimbărilor climatice.*

Concluzii și recomandări

2 - Creșterea orientării către piață, a oportunităților de locuri de muncă și a veniturilor exploatațiilor agricole de mici dimensiuni

Concluzii – *Investițiile au fost eficace în ceea ce privește creșterea orientării către piață a fermelor mici.*

- *Intervențiile au condus la diversificarea modalităților de distribuție și obținerea de produse noi;*
- *Sprijinul a crescut veniturile exploatațiilor, însă valoarea finanțărilor nu este suficientă pentru a menține aceste efecte în viitor.*

Recomandări

- *Îmbunătățirea colectării datelor la nivel de fermă (indicatori pentru evaluarea variației performanței)*
- *Sprijinirea beneficiarilor din categoria ferme mici, pentru investiții în active fizice, prin adoptarea unor criterii de selecție adaptate (ex. reducerea pragului minim privind dimensiunea economică de la 8000 la 6000 SO)*

Concluzii și recomandări

3 - Asocierea micilor producători și transformarea fermelor de dimensiuni mici

Concluzii:

- Sprijinul investit în asocierea micilor producători a început să furnizeze **primele rezultate parțiale**;
- Sprijinul oferit de PNDR a încurajat **orientarea către piață a fermelor mici**, respectiv trecerea de la semi-subzistență la agricultura comercială.

Recomandări

- *Criteriile de selecție și regulile de alocare pentru investiții în active fizice ar trebui să ia în considerare diferențele de vârstă și diferențele teritoriale.*
- *Pentru a sprijini în continuare modificările structurale ale fermei și deschiderea producției agricole către piață, condițiile de accesare aferente SM 6.3 ar trebui să ia în considerare locația fermei, nivelul de producție și vârsta fermierului.*

Concluzii și recomandări

4 - Structura formelor asociative

Concluzii:

- **Formele asociative, grupurile de producători și cooperarea pe orizontală și verticală reprezintă o oportunitate cheie pentru promovarea dezvoltării fermelor mici.**
- **Se remarcă o concentrare teritorială și sectorială puternică a formelor asociative.**

Recomandări:

- **Îmbunătățirea modelelor cadru pentru planurile de afaceri dezvoltate de grupurile de producători, coroborat cu accelerarea sprijinului pentru servicii de consiliere în noua perioadă de programare.**
- **Introducerea unui criteriu de selecție referitor la numărul micilor fermieri cuprinși în forma de cooperare, la nivelul sM 16.4 și 16.4a.**

Concluzii și recomandări

5 - Integrarea micilor producători în lanțul agroalimentar și consolidarea puterii de negociere

Concluzii:

- Sprijinul oferit a contribuit la **creșterea gradului de participare a fermelor mici în lanțurile agroalimentare locale, dar cu diferențe notabile între sectoare și măsuri.**

Recomandări:

- ***În perioada următoare de programare, pentru cooperarea orizontală și verticală, este utilă repropunerea criteriului de selecție privind principiul "piețelor locale".***
- ***Replicarea analizei în perioada următoare pentru a verifica în ce măsură puterea de negociere și integrarea fermelor mici în lanțul alimentar au crescut și s-au consolidat.***

Concluzii și recomandări

6 - Creșterea gradului de acces la credite și introducerea ideilor inovatoare

Concluzii:

privind accesul la creditare:

- Pentru formele asociative, asigurarea cofinanțării este cea mai dificilă problemă (sM 4.1);
- În cazul fermelor mici, se remarcă o nevoie mai mare de garanție / depozit colateral, pentru obținerea împrumutului (sM 4.1).

privind promovarea inovării:

- sM 16.4 și 16.4a contribuie la stimularea inovării prin utilizarea de noi tehnologii, dezvoltarea de noi produse și introducerea de noi forme de cooperare.
- Principalele efecte în materie de inovație provin de la proiectele sM6.3, sM 4.1 și sM4.1a, localizate în zona montană și zona normală.

Recomandări:

privind accesul la creditare

- utilizarea flexibilă a instrumentelor financiare, în special ca răspuns la criza COVID-19.

privind promovarea inovării:

- promovarea unui hackathon specific, cu scopul de a discuta idei inovatoare pentru dezvoltarea fermelor mici;
- încurajarea schimbului de cunoștințe între fermieri, industrie, cercetare și alte părți interesate relevante, pentru a contribui la consolidarea sistemelor de cunoștințe și inovare agricole (AKIS).

Vă mulțumim
pentru atenția
acordată!